

Такім чынам, у маўленчых паводзінах кожны чалавек застаецца непаўторнай індывідуальнасцю, але ў той час знаходзіцца ў межах сацыяльных узаемадачынненняў з іншымі людзьмі. Веданне этыкетных норм з'яўляецца неабходным элементам у маўленні свядомага, адукаванага чалавека, бо ў гэтым адлюстроўваецца культура і выхаванне чалавека.

Асноўныя этыкетныя формулы ў беларускай і польскай мовах маюць шмат рысаў падабенства, нягледзячы на невялікія моўныя адрозненні і асаблівасці ўжывання, таму істотнае значэнне мае вывучэнне нарматыўнага выкарыстання гэтых канструкцый.

Н. У. Чайка

АНАЛІТЫЧНЫЯ ПАКАЗЧЫКІ СЕМАНТЫКІ ЭЛІПТЫЧНЫХ КАНСТРУКЦЫЙ

Пытанне пра фарміраванне семантыкі эліптычных канструкцый з'яўляецца актуальным у мовазнаўстве. Семантычную арганізацыю эліптычных сказаў на розных узроўнях сінтактыкі вывучалі многія даследчыкі [1, 4, 5, 7]. А вось пытанню пра паказчыкі значэння названых канструкцый прысвечаны адзінкавыя працы [2, 3]. Патрабуюць дэталёвага вывучэння ўзроўні і сродкі фарміравання семантыкі эліптычных канструкцый.

Аб'ект даследавання – прэдыкатыўныя адзінкі, што выконваюць функцыю паказчыка семантыкі эліптычнага сказа. Сказы з пропускам дзеяслова маюць неадназначны характар, і таму патрабуюць абавязковых пазасказавых (у тым ліку і суперсінтаксічных) сродкаў размежавання іх значэння. Пры даследаванні намі выкарыстоўваўся апісальны метада і элементы кампанентнага аналізу.

Фарміраванне семантыкі эліптычных канструкцый можа ажыццяўляцца на ўсіх узроўнях, у тым ліку і на суперсінтаксічным. У якасці паказчыкаў выкарыстоўваюцца самыя розныя сродкі. Найбольш пашыранымі з'яўляюцца *прэдыкатыўныя суперсінтаксічныя паказчыкі*, што прадстаўлены дзвюма сінтаксічнымі адзінкамі – поўнай і эліптычнай канструкцыямі.

Значэнне эліптычнага сказа з'яўляецца недастатковым без кантэксту, і таму для канчатковай канкрэтызацыі семантыкі сказа патрабуюцца сродкі суперсінтаксічнага ўзроўню. Прэдыкатыўныя адзінкі найбольш поўна ўдакладняюць семантыку сказа і дазваляюць пазбягаць двухсэнсоўнасці, якая нярэдка назіраецца ў эліптычных канструкцыях. Напрыклад, двухсэнсоўнасць можа назірацца ў эліптычных сказах *А цяпер – то адзін, то другі, і ўсё больш з начальства* (А. Петрашкевіч); *Хай мо хто б маладзейшы* (І. Мележ); *У цябе ж сэрца* (А. Дудараў). Гэты факт яшчэ раз абвяргае сцвярджэнне аб тым, што эліптычныя канструкцыі з'яўляюцца дастатковымі і не маюць патрэбы ў кантэксце.

Акрамя таго, паміж эліптычным сказам і сказам-паказчыкам фарміруюцца пэўныя логіка-семантычныя адносіны. Характар названых

адносін абумоўлены семантыкай імпліцытна (у эліптычных канструкцыях) і экспліцытна (у поўных сказах) выражаных кампанентаў. Логіка-семантычныя адносіны выконваюць важную ролю ў канкрэтызацыі семантыкі эліптычнай канструкцыі: яны прадвызначаюць значэнне апушчанага дзеяслова і канструкцыі ў цэлым. Названыя адносіны залежаць ад характару актантаў і сірканстантаў паказчыка і эліптычнай канструкцыі. Намі вылучаны некалькі тыпаў адносін паміж эліптычнай канструкцыяй і сказам-паказчыкам.

Эліптычныя канструкцыі, што змяшчаюць *лагічны вывад*, сустракаюцца даволі часта. Семантычныя адносіны паміж эліптычнай канструкцыяй і поўнай узаемаабумоўленыя: поўны сказ (паказчык) канчаткова фарміруе семантыку эліптычнага сказа, а эліптычны сказ змяшчае лагічны вывад на аснове паказчыка. Пры гэтым эліптычныя сказы з'яўляюцца семантычна неадназначнымі без кантэксту. Напрыклад, семантыка эліптычных сказаў *Самы момант якую-небудзь свабодную пасаду* (А. Макаёнак); *Хай мо б хто маладзейшы?..* (І. Мележ); *Ну але ў еты год трохі, трохі – у другі...* (І. Мележ) не можа сфарміравацца ў дадзеным выпадку да канца без паказчыка – поўнага сказа. А пры яго далучэнні эліптычныя сказы набываюць семантычна завершаны характар: – *Цяпер жа, кажуць, пустых кабінетаў многа. Самы момант – якую-небудзь свабодную пасаду...* (А. Макаёнак); *Нацягалася я за канём! – У голасе яе пачулася пакорлівая просьба: – Хай мо б хто маладзейшы?..* (І. Мележ); – *У хаце – холодно, цесно. – Што дамавіна, то дамавіна... Ну, але ў гэты год – трохі, трохі – у другі...* (І. Мележ). Акрамя таго, эліптычныя канструкцыі ў прыведзеных прыкладах змяшчаюць выразны вывад: у адпаведнасці з законам дастатковых падстаў, семантычны паказчык выконвае функцыю пасылкі. Названыя логіка-семантычныя адносіны фарміруюцца рознымі шляхамі: на аснове агульнай атрыбутыўнай прыкметы *холодно – дамавіна* (3), лексічнай тоеснасці *пусты кабінет – свабодная пасада* (1) і фактаў, якія супрацьпастаўлены адзін аднаму *нацягалася – ø маладзейшы* (2).

Эліптычны сказ *І, ведаеце, не трэба так заўзята* (А. Петрашкевіч) без семантычнага паказчыка невыразны. Сірканстант спосабу дзеяння *заўзята* недастатковы для фарміравання значэння і можа спалучацца з дзеясловамі розных груп – дзеянне, маўленчыя працэсы і інш. Таму ў гэтым выпадку проста неабходны семантычны паказчык: *Мухіна (разгублена). На распрацоўку гэтай ідэі мы загубілі столькі часу і сродкаў... І, ведаеце, не трэба так заўзята...* (А. Петрашкевіч). Пры далучэнні паказчыка – поўнага сказа – выразна праяўляецца семантыка канструкцыі. Акрамя таго, эліптычны сказ змяшчае лагічны вывад на аснове супярэчнасці кампанентаў *распрацавалі – не трэба заўзята*. Эліптычны сказ *Да ўсіх – з павагай у сяле* (Н. Гілевіч) таксама патрабуе ўдакладнення, паколькі змяшчае ў сабе элементы эліптычнага і кантэкстуальнага сказа: *Альжбэта*

Францаўна Кудзёлка... Разводка быццам бы..., але // Па ўсім відаць, што не свісцёлка... // Да ўсіх – з павагай у сяле... (Н.Гілевіч). Паміж паказчыкам і эліптычным сказам выражаецца лагічны вывад на аснове семантычнай тоеснасці не свісцёлка – з павагай.

Эліптычны сказ *А цяпер – то адзін, то другі, і ўсё больш з начальства* (А. Петрашкевіч) таксама патрабуе канкрэтызацыі. Семантычныя суб'екты *адзін*, і атрыбутыўны кампанент *з начальства* не здольны самастойна сфарміраваць семантыку сказа. Пры далучэнні паказчыка *Бывала ж хваробы такой не было. А цяпер – то адзін, то другі, і ўсё больш з начальства* (А. Петрашкевіч) семантыка становіцца завершанай. У дадзеным выпадку эліптычны сказ змяшчае лагічны вывад на аснове семантыка-сінтаксічных адносін супярэчных кампанентаў, адзін з якіх эліпсаваны: *хваробы не было – ø то адзін, то другі*.

Эліптычны сказ *У цябе ж – сэрца* (А. Дудараў) не можа ўспрыняцца без канкрэтызацыі з адпаведнай семантыкай. Пры далучэнні паказчыка сказ становіцца выразным: *Нельга табе. У цябе ж – сэрца* (А. Дудараў). Паміж эліптычным сказам і паказчыкам фарміруецца вывад на аснове дастатковых падстаў: *баліць сэрца → нельга хвалявацца*.

Часам паміж эліптычным сказам і паказчыкам узнікаюць **прычынна-выніковыя** адносіны. Эліптычны сказ *Мне – Мацераю Божаю яна* (Т. Бондар) увогуле не можа функцыянаваць без канкрэтызатара *Каб дзень ад воч цямрэчай неадрыўнай, Каб не ўсчалася, не прыйшла вайна...// Мне Мацераю Божаю яна* (Т. Бондар). Акрамя таго, паміж эліптычным сказам і паказчыкам усталёўваюцца прычынна-выніковыя адносіны. Эліптычны сказ *Сюды – не сорам з “кірмашу”* (Н. Гілевіч) таксама з'яўляецца семантычна недастатковым. Далучэнне канкрэтызатара тут з'яўляецца неабходным: *Мясціна слаўная на зайздрасць.// Сюды – не сорам з “кірмашу”...// Ну што ж, вярнуся ў хату зараз –// Скажу таксама Тамашу...* (Н. Гілевіч). Пры гэтым эліптычны сказ змяшчае выражаны вывад у дачыненні да паказчыка.

Эліптычныя сказы *Лепш у цеснаце, чым у адзіноце* (А. Макаёнак) і *На коп'і яго!* (А. Макаёнак) падобныя паміж сабой. Абодва яны маюць меншую ступень семантычнай абумоўленасці сродкамі знешняга кантэксту. У прыкладах не называецца толькі семантычны суб'ект, а гэта не з'яўляецца падставай для кваліфікацыі канструкцыі як семантычна неадназначнай. Аднак пры гэтым паміж эліптычным сказам і паказчыкам фарміруюцца прычынна-выніковыя адносіны: *Кейт ашукаў нас! Здрадзіў нам! На коп'і яго!* (А. Макаёнак); *Трэба многа дзетачак, Верачка. Лепш у цеснаце, чым у адзіноце* (А. Макаёнак).

Эліптычныя канструкцыі, што ўдакладняюць змест паказчыка, вызначаюцца адметнасцю. Звычайна канкрэтызатар (поўны сказ) змяшчае мінімальную колькасць інфармацыі, а эліптычны сказ, нягледзячы на структурную непаўнату, удакладняе яго і нярэдка пашырае змест. Таксама

ўдакладненне паміж аналітычным паказчыкам і эліптычнай канструкцыяй можа змяшчаць семантычную неадпаведнасць.

Эліптычныя сказы, якія ўдакладняюць змест паказчыка, маюць элемент кантэкстуальнасці. Звычайна эліптычны сказ змяшчае разгорнутае паведамленне ў дачыненні да канкрэтызатара. У канструкцыях *Аднойчы разважалі, // Колькі хто жацеў бы Жыць на свеце. // Матылі – пакуль цвітуць кветкі, // Птушкі – пакуль іх носяць крылы, // Звяры – пакуль іх кормяць ногі, // Дрэвы – пакуль на сваіх плячах трымаюць неба* (М. Танк) эліптычная частка змяшчае ўдакладненне, пашыранае даданай часткай. Па сутнасці гэты сказ можна кваліфікаваць і як кантэкстуальны няпоўны, аднак наяўнасць даданай часткі робіць кваліфікацыю неадназначнай. Наступны прыклад адназначна з'яўляецца эліптычнай канструкцыяй, больш таго, ён мае патрэбу ў абавязковым далучэнні паказчыка: *Хто – з суседам, // Што каля боку, хто – праз стол, // Хто – сам з сабой, хто – з цэлым светам... // Усе гавораць! А пра што? (Н. Гілевіч)*. Паказчык *Усе гавораць! А пра што?* мае элементы кантэкстуальнага эліпісіса і ўдакладняе эліптычную частку, што змяшчае толькі семантычны аб'ект і суб'ект. Самі па сабе суб'екты і аб'екты не здольны сфарміраваць семантыку эліпсаванага дзеяслова, а тым больш такую тонкую ці складаную, як маўленчая дзейнасць. Эліптычны сказ *Словы, словы – нібы з канвеера... // А навокал – вецер гуляў* (В. Зуёнак) таксама патрабуе семантычнай канкрэтызацыі. Эліптычны сказ удакладняе паказчык: *Шар зямны да вачэй абклеены: // У навінах – як дошка аб'яў. // Словы, словы – нібы з канвеера... // А навокал – вецер гуляў...* (В. Зуёнак). Сказ *Хто – ўпарта! Над зорнаю прорваю, // Хто – распачна – сцежкамі слёз* (Т. Бондар) увагуле з'яўляецца семантычна мнагазначным. Суб'ект і сірканстант названай канструкцыі могуць змяшчаць дзеясловы з рознай семантыкай. Аднак пры далучэнні паказчыка семантыка сказаў становіцца надзвычай выразнай: *Жылі і жывём усім, // Чым жыццё нас адорвае, // Свой крыж несучы, быццам лёс. // Хто – ўпарта! Над зорнаю прорваю, // Хто – распачна – сцежкамі слёз* (Т. Бондар).

Сустракаюцца эліптычныя канструкцыі, якія, акрамя ўдакладнення, змяшчаюць элементы далучэння. У канструкцыях *Будзе што наглядзець. Есць нямала навін. // Я – з Чырвон-гарадка, можа, сорак хвілін* (П. Броўка) эліптычны сказ далучаецца да паказчыка, і ў сукупнасці яны фарміруюць неабходную семантыку.

Сказ *На мой прывет – глухі адказ!* (Р. Баравікова) з'яўляецца ў большай ступені самастойным, чым папярэднія, аднак пры далучэнні паказчыка паміж канструкцыямі фарміруюцца пэўныя логіка-семантычныя адносіны: *Чамусьці ўзяў і ўсё парушыў. // На мой прывет – глухі адказ* (Р. Баравікова). Паміж паказчыкам і эліптычным сказам прысутнічае элемент імпліцытнасці, бо эліптычны сказ у дадзеным кантэксце ўжываецца з нетыповай для сябе семантыкай. А вось сказ *Хату бацько*

паможжа (І. Мележ) змяшчае тыповое ўдакладненне ў дачыненні да паказчыка: *А бяду агораем: прынясу сёе-тое. Скрыню поўную, карову. Хату бацько паможжа* (І. Мележ). Эліптычны сказ *Злая сіла – на цёмны лес* (В. Зуёнак) можа ўжывацца з любым кантэкстам. Аднак канкрэтызатар удакладняе суб'ект, у дачыненні да якога ўжываецца названая канструкцыя: *Я за тое, каб вораг! З пацалункамі заўтра не лез, – //Хай ён там застаецца ва ўчора:// Злая сіла – на цёмны лес* (В. Зуёнак).

Эліптычны сказ *І наўздагонку – лістапад!* (Р. Баравікова) таксама мае пэўную ступень самастойнасці. Аднак ён удакладняе значэнне паказчыка і змяшчае элементы далучэння: *Бягу!// Чаго стаяць пад грушай?// І наўздагонку – лістапад!..* (Р. Баравікова). Эліптычны сказ *І ўсцяж баразны – араты* (В. Зуёнак) змяшчае не толькі значэнне ўдакладнення ў дачыненні да паказчыка, але і адценне вылучэння гэтага факта сярод іншых: *Як Бог, як сусвету ўладар –// Любуюся ў ілюмінатар: // То вёска праскоча між хмар!// І ўсцяж баразны – араты* (В. Зуёнак). Сустрэкаюцца выпадкі, калі эліптычны сказ цалкам паясняе значэнне спецыфікатара, і семантычная сувязь паміж імі ў такім выпадку ўзаемаабумоўленая. Гэта адбываецца часцей за ўсё тады, калі паказчык мае недзеяслоўны спосаб выражэння прэдыката: *Дарма, цётка! Мы да вас па-добраму...* (В. Быкаў). У дадзеным выпадку паказчыкам выступае безасабовы сказ, граматычная аснова якога выражана словам катэгорыі стану.

Семантычныя адносіны паміж сказамі *А тут – улась, не крані яго. А сам – за змеявік ды пад ногі...* (І. Мележ) з'яўляюцца больш складанымі. Тут, акрамя функцыі ўдакладнення, эліптычны сказ выконвае функцыю трэцяга кампанента ў структуры сужэння: *улась – не крані – а сам – за змеявік*. Канструкцыя *Калі што – кулямётам* (В. Быкаў) з'яўляецца семантычна недастатковай. Пры далучэнні паказчыка семантыка эліптычнага сказа ўдакладняецца, і паміж канструкцыямі ўсталёўваюцца логіка-семантычныя адносіны ўдакладнення: *Давайце я схаджу, – сказаў ён проста, нібы гутарка ішла аб якой драбязе. – Калі што – кулямётам* (В. Быкаў).

Удакладненне семантыкі эліптычнага сказа можа адбывацца спосабам **семантычнай неадпаведнасці** кампанентаў. Названы спосаб таксама з'яўляецца пашыраным у мастацкіх і публіцыстычных творах. Удакладненне спецыфікатара спосабам неадпаведнасці з'яўляецца экспрэсіўным, ёмістым, бо супастаўляюцца дэнататы дзвюх канструкцый – поўнай і эліптычнай. Прычым паміж эліптычным сказам і аналітычным паказчыкам сінтаксічная сувязь самая розная. Эліптычны сказ *Не канешне – на вашага п'янага Мікалая!* – сказаў Міканор (І. Мележ) з'яўляецца семантычна недастатковым без канкрэтызатара. Сіркканстант часу на вашага п'янага Мікалая з'яўляецца недастатковым для фарміравання семантыкі эліптычнай канструкцыі. Пры далучэнні паказчыка *Нічога, уважу!* *Не канешне – на вашага п'янага Мікалая!* – сказаў Міканор

(І. Мележ) змест эліптычнай канструкцыі становіцца выразным. Семантычная выразнасць фарміруецца за кошт супастаўлення кампанентаў *уважу* – *не на Мікалая*, якія не адпавядаюць адзін аднаму. Аднак змест эліптычнай канструкцыі па форме з’яўляецца адмоўным, а па функцыі – сцвярдзальным. Таму ёсць усе падставы сцвярджаць, што эліптычны сказ валодае пэўнай імпліцытнасцю: змест яго ў кантэксце адрозніваецца ад анталагічнага. Такія прыёмы нярэдка ў сучаснай беларускай мове, бо надаюць эліптычнаму сказу большую ступень экспрэсіўнасці, што дазваляе функцыянаваць названым сказам у тыповай функцыі. Сказ *А то кеб з чужым – мірно!* (І. Мележ) з’яўляецца адносна самастойным. Самастойнасць яго абумоўлена тым, што ў яго склад уваходзяць дэлібератыўны аб’ект з *чужым* і сірканстант *мірно*. Спалучэнне гэтых двух кампанентаў дазваляе прадвызначыць катэгарыяльную семантыку апушчанага дзеяслова – гэта пэўныя стасункі паміж аб’ектамі. Аднак характар гэтых адносін можна ўдакладніць толькі пры дапамозе паказчыка: *Тут і ў сям’і грызецца вечно, брат брата за горло бярэ! А то каб з чужым – мірно! Смех, ды і годзе* (І. Мележ). Паказчык дае магчымасць вызначыць, што ў эліптычным сказе апушчаны дзеяслоў са значэннем *жыць*. Што датычыць семантычных адносін, то эліптычны сказ удакладняе змест паказчыка. Удакладненне гэта адбываецца за кошт спалучэння неадпаведных дэнататыўных фактаў *сварыцца (грызецца)* – *мірно*. Прычым сам па сабе паказчык таксама характарызуецца змestай недастатковасцю, і толькі пры дапамозе эліптычнай канструкцыі фарміруецца цэласная семантыка. На гэтай падставе можна зрабіць выснову, што семантычная сувязь паміж эліптычнай канструкцыяй і аналітычным паказчыкам узаемаабумоўленая і двухбакая.

Эліптычны сказ *А наважаны Сяргей Міхайлавіч на чужым гарбу – у рай* (А. Дзялендзік) з’яўляецца таксама недастатковым у семантычным плане. Перад намі адзін дэнатат, і без параўнання з іншым мы не можам меркаваць аб семантычных адносінах паміж структурамі. Нават наяўнасць суб’екта (Сяргей Міхайлавіч) і сірканстантаў спосабу дзеяння і месца не прадвызначае канчатковую семантыку эліптычнага сказа. А далучэнне паказчыка канчаткова фарміруе значэнне апушчанага дзеяслова: *Зязюля мае свае перакананні і стойка іх абараняе. А наважаны Сяргей Міхайлавіч на чужым гарбу – у рай* (А. Дзялендзік). Акрамя таго, удакладненне семантыкі эліптычнага сказа адбываецца за кошт спалучэння несупаставімых дэнататыўных фактаў. Адносіны неадпаведнасці могуць фарміравацца і пры ўмовах семантычнай трансфармацыі: *Зручная ў цябе пазіцыя – за людзей, для іх дабрабыту. А тэхнакрат Ляшчук – за бяздушныя агрэгаты* (А. Дзялендзік).

І зусім рэдка сустракаюцца канструкцыі, дзе **эліптычны сказ звужае семантыку** паказчыка. Адносіны звужэння інфармацыі ўсталёўваюцца паміж прэдыкатам паказчыка і сірканстантам эліптычнага сказа. Калі

ўлічыць той факт, што ў эліптычных сказах другаснае прэдыцыраванне фарміруецца невербальнымі сродкамі, то можна сцвярджаць, што першасны і другасны прэдыкаты фарміруюць паміж сабой пэўныя адносіны. Названыя канструкцыі маюць і структурную адметнасць – эліптычны сказ звычайна змяшчае мадальныя дзеясловы і прэдыкатыўныя прыслоўі. Менавіта названыя словы і ўдакладняюць змест паказчыка шляхам звужэння інфармацыі. І яшчэ адна адметнасць – эліптычныя сказы ў такіх канструкцыях маюць большую ступень самастойнасці, чым папярэднія. Напрыклад, эліптычны сказ *Трэба ў лес* (В. Быкаў) змяшчае выразную семантыку перамяшчэння ў прасторы. Аднак семантычны суб'ект удакладняецца толькі пры дапамозе спецыфікатара: *Мне тут болей нельга. Трэба ў лес* (В. Быкаў). Прэдыкатыўнае прыслоўе *трэба* звужае кола дзеясловаў, якія б маглі ўжывацца на месцы апушчанага дзеяслова. Пры гэтым, натуральна, удакладняецца і звужаецца семантыка дзеяслова. Прычым у гэтым прыкладзе і спецыфікатар мае сінтаксічны нуль, семантычны модуль якога *быць, знаходзіцца*.

Як бачна, аналітычныя паказчыкі з'яўляюцца неабходнымі для фарміравання семантыкі эліптычнага сказа. Без канкрэтызатара эліптычны сказ з'яўляецца семантычна неадназначным і не можа функцыянаваць у мове.

Літаратура

1. Адилова, З. Ш. Эллиптические предложения / З. Ш. Адилова // Изв. АН КазССР. Сер. филол. – Алма-Ата, 1988. – № 3. – С. 54–60.
2. Артюшков, И. В. К вопросу о соотношении прерванных и неполных предложений / И. В. Артюшков // Предложение как многоаспектная единица языка: рус. яз.: межвуз. сб. науч. тр. / Моск. гос. пед. ин-т; под ред. В. В. Бабайцевой. – М., 1984. – С. 54–64.
3. Вардуль, И. Ф. К вопросу о явлении эллипсиса / И. Ф. Вардуль // Инвариантные синтаксические значения и структура предложения: докл. на конф. по теорет. проблемам синтаксиса / отв. ред. Н. Д. Арутюнова. – М., 1969. – С. 59–70.
4. Винокур, Т. Г. Об эллиптическом словоупотреблении в современной разговорной речи / Т. Г. Винокур // Развитие лексики современного русского языка: сборник / под ред. Е. А. Земской, Д. И. Шмелёва. – М., 1965. – С. 29–38.
5. Дубовцева, Т. Ф. Семантизация эллиптических конструкций как условие их функционирования в диалоге / Т. Ф. Дубовцева; отв. ред. Л. И. Баранникова. – Саратов, 1998. – 84 с.
6. Дубовцева, Т. Ф. Условия функционирования эллиптических конструкций: на материале рус. и англ. речи / Т. Ф. Дубовцева // Особенности функционирования разноразрядных единиц языка: межвуз. науч. сб. / Саратов. ун-т; редкол.: Л. И. Баранникова (отв. ред.) [и др.]. – Саратов, 1988. – С. 71–76.
7. Золотова, Г. А. К вопросу о неполных предложениях / Г. А. Золотова // Русский язык: сборник трудов / редкол.: Л. Ю. Максимов [и др.]. – М., 1975. – С. 106–118.